

Věta 10.8 (Leibnizova) Bud $\{f_n\}_{n=1}^{\infty} : M \rightarrow \mathbb{R}$ a platí $0 \leq f_{n+1}(x) \leq f_n(x) \quad \forall x \in M, \forall n \in \mathbb{N}$

Pak je ekvivalentní:

$$\sum_{n=1}^{\infty} (-1)^{n+1} f_n(x) \text{ konverguje stejnoměrně} \iff f_n \rightarrow 0 \text{ v } M.$$

(Dě) $\Rightarrow$ plyne z Věty 10.6

$\Leftarrow$ Protože $\{f_n\}$ konverguje stejnoměrně v M , tak konverguje ^{samostatně} bodově v M , tzn. $\forall x \in M \quad f_n(x) \rightarrow 0$ (a $\{f_n(x)\}$ je monotónní). Jsou tedy splněny předpoklady Leibnizovy věty pro otáčení řady (viz Věta 6.10) a tedy $\sum_{n=1}^{\infty} (-1)^{n+1} f_n(x)$ konverguje bodově pro každé $x \in M$.

Označme
$$S(x) := \sum_{n=1}^{\infty} (-1)^{n+1} f_n(x) \quad x \in M.$$

Stejně jako konvergence řady bude dosažena, pokud ověříme, že

$$(*) \quad \sup_{x \in M} |S(x) - S_N(x)| = \sup_{x \in M} \underbrace{\left| \sum_{n=N+1}^{\infty} (-1)^{n+1} f_n(x) \right|}_{V(x)} \rightarrow 0 \text{ pro } N \rightarrow \infty.$$

Avšak, je-li $N+1$ liché pak

$$V(x) := \sum_{n=N+1}^{\infty} (-1)^{n+1} f_n(x) = f_{N+1}(x) - f_{N+2}(x) + f_{N+3}(x) - f_{N+4}(x) + f_{N+5}(x) - f_{N+6}(x) + \dots$$

a A monotónie $\{f_n\}$ vidíme, že $(f_{N+1}(x) - f_{N+2}(x) \geq 0 \wedge -f_{N+2}(x) + f_{N+3}(x) \leq 0)$

$$(**) \quad 0 \leq V(x) \leq f_{N+1}(x).$$

Je-li $N+1$ sudé, pak

$$V(x) = \underbrace{-f_{N+1}(x)}_{\leq 0} + \underbrace{f_{N+2}(x) - f_{N+3}(x)}_{\leq 0} + \underbrace{f_{N+4}(x) - f_{N+5}(x)}_{\geq 0} + \underbrace{f_{N+6}(x) - \dots}_{\geq 0}$$

a tedy

$$(***) \quad -f_{N+1}(x) \leq V(x) \leq 0$$

Porovnáním $(**)$ a $(***)$ a dosazením do $(*)$ máme:

$$\sup_{x \in M} \left| \sum_{n=N+1}^{\infty} (-1)^{n+1} f_n(x) \right| = \sup_{x \in M} |f_{N+1}(x)| \xrightarrow{N \rightarrow +\infty} 0,$$

přičemž poslední limita plyne z Věty 10.1. a ze skutečnosti, že $\{f_n\}$ konverguje k nule stejnoměrně.

Ještě u formulujeme "stejněměrnou" variantu
Abel-Dirichletovyho kritéria, zavedeme nový pojem
STEJNĚ omezenosti.

Def Bud $\{f_n\}_{n=1}^{\infty} : M \rightarrow \mathbb{C}$. Řekneme, že $\{f_n\}_{n=1}^{\infty}$ je stejně omezená v M
⇔ $(\exists K > 0) (\forall n \in \mathbb{N}) (\forall x \in M) |f_n(x)| \leq K$

Příklad • Posloupnost $\{\sin nx\}_{n=1}^{\infty}$ je stejně omezená v $\mathbb{R}$. $[K=1]$

• Posloupnost $\{n^2 x(1-x)^n\}_{n=1}^{\infty}$ nemá stejně omezená v $(0,1)$, ani v $(0,1)$.

• Ukažte: $f_n \not\rightarrow f$ v M $\Rightarrow \{f_n\}$ stejně omezená v M.

Věta 10.9 (Dirichletův a Abelův test). Mějme $\{f_n\}_{n=1}^{\infty} : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{C}$,

$\{g_n\}_{n=1}^{\infty} : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$. Dechť

(P1) $\{g_n\}$ splňuje: $g_{n+1}(x) \leq g_n(x) \quad \forall n \in \mathbb{N}, \forall x \in M$
monotonie

Podm **DIR** $\{F_N\}_{N=1}^{\infty}$, kde $F_N(x) := \sum_{k=1}^N f_k(x)$, je stejně omezená v M

(DIR) $g_n \rightarrow 0$ v M

NEBO $\sum_{n=1}^{\infty} f_n(x)$ konverguje stejnoměrně v M

(ABEL) $\{g_n\}_{n=1}^{\infty}$ je stejně omezená v M

Pak $\sum_{n=1}^{\infty} f_n(x) g_n(x)$ konverguje stejnoměrně v M.

Důkaz • Ověříme platnost B-C podmínky pro stejnoměrnou konvergenci řad.

• Vynásíme disjunktní úseky integrace par-pars (čtenou si odvodíme):

$$\sum_{m=N+1}^{N+P} f_m(x) g_m(x) = f_{N+1}(x) g_{N+1}(x) + \dots + f_{N+P}(x) g_{N+P}(x)$$

$$= g_{N+1}^{(x)} (F_{N+1}(x) - F_N(x)) + g_{N+2}^{(x)} (F_{N+2}(x) - F_{N+1}^{(x)}) + \dots + g_{N+P}^{(x)} (F_{N+P}(x) - F_{N+P-1}^{(x)})$$

$$= -g_{N+1}^{(x)} F_N(x) + (g_{N+1}^{(x)} - g_{N+2}^{(x)}) F_{N+1}(x) + (g_{N+2}^{(x)} - g_{N+3}^{(x)}) F_{N+2}(x) + \dots + (g_{N+P-1}^{(x)} - g_{N+P}^{(x)}) F_{N+P-1}(x) - g_{N+P}^{(x)} F_{N+P}(x)$$

Odtud:

$$\left| \sum_{n=N+1}^{N+P} f_n(x) g_n(x) \right| \leq |g_{N+1}(x)| |F_N(x)| + \max_{l=1, \dots, P-1} |F_{N+l}(x)| \sum_{l=N+1}^{N+P-1} |g_{l+1}(x) - g_l(x)| + |g_{N+P}(x)| |F_{N+P}(x)|$$

Z monotónie $\{g_n\}$, viť (P1), plyne, ť

$$\sum_{l=N+1}^{N+p-1} |g_{l+1}(x) - g_l(x)| \text{ je teleskopická a teda}$$

$$\sum_{l=N+1}^{N+p-1} |g_{l+1}(x) - g_l(x)| = \pm [g_{N+p}(x) - g_{N+1}(x)]$$

Teda z odhadu (■) vyť plyne:

$$V_{BC}(x) := \left| \sum_{n=N+1}^{N+p} f_n(x) g_n(x) \right| \leq 4 \max_{l \in \{N+1, \dots, N+p\}} |g_l(x)| \max_{l \in \{N+1, \dots, N+p\}} |F_l(x)|$$

Platí-li (DIR), pak $\exists K > 0 \forall l \forall x \in M \quad (|F_l(x)| \leq K)$
 $\cdot \forall \varepsilon > 0 \exists n_0 \forall n \geq n_0 \forall x \in M \quad |g_n(x)| < \varepsilon$

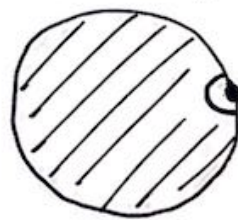
$$\text{teda} \sup_{x \in M} V_{BC}(x) \leq 4K\varepsilon.$$

Platí-li (Abel), pak $\forall \varepsilon > 0 \exists n_0 \forall n \geq n_0 \forall p \in \mathbb{N} \forall x \in M \quad |F_{n+p}(x)| < \varepsilon$
 $\cdot \exists L > 0 \forall l \forall x \in M \quad |g_l(x)| < L$

$$\text{teda} \sup_{x \in M} V_{BC}(x) \leq 4L\varepsilon.$$

Příklad (i) Ukáťte, ť $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{z^n}{n}$ konverguje stejnoměrně na $\overline{B_1(0)} - B_1(1)$
 neboli lokálně stejnoměrně na $\overline{B_1(0)} - \{1\}$.

Příklad (ii) Vyšetřete bodovou a stejnoměrnou konvergenci $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{x}{1+n^2x^2}$.

Rěšení Bodová konvergence $f_n(x) = \frac{x}{1+n^2x^2}$ je liché, stačť tedy uvažovat
 jen na $(0, \infty)$, kde $f_n(x) \geq 0$. Pro $x=0$: $f_n(0) = 0 < \sum_{n=1}^{\infty} f_n(0) = 0$.

$$\text{Pro } x \neq 0: 0 < \frac{x}{1+n^2x^2} \leq \frac{x}{n^2x^2} = \frac{1}{x n^2} \quad \text{a} \quad \sum_{n=1}^{\infty} f_n(x) = \frac{1}{x} \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n^2} = \frac{c}{x}.$$

Rěda konverguje bodově v $\mathbb{R}$.

Stejnóměrná konvergence $\bullet f_n(x)$ na $(0, +\infty)$ ji

$$f'_n(x) = \frac{1+n^2x^2 - 2n^2x^2}{(1+n^2x^2)^2} = 0$$

maximálť na $(0, \frac{1}{n})$ a klesáť na $(\frac{1}{n}, +\infty)$

a $f_n(\frac{1}{n}) = \frac{1}{2n}$. Ale ťtělně řěda, klerá majorituje $f_n(x)$, řě řěda
 $\frac{1}{2} \sum \frac{1}{n}$ nekonverguje.

Tedy Weierstrassova kritéria nám nedá odpověď, zda

$\sum_{n=1}^{\infty} f_n(x)$ konverguje na $\mathbb{R}$ či nikoliv. Vidíme však,

že body, kde lze

konverguje k 0.

stejněměrně

f_n mají maxim. bj. $\frac{1}{n}$.

- Zkusme tedy dle Weierstrassova kritéria prozkoumat stejněměrnou konvergenci na $(-\delta, +\infty)$, $\delta > 0$ malé (byť malé). Pro $\delta > 0$

$\exists n_0$ tak, že $\frac{1}{n_0} < \delta$. Pak na $(-\delta, +\infty)$:

$$\begin{aligned} \sum_{n=1}^{\infty} f_n(x) &= \sum_{n=1}^{n_0-1} f_n(x) + \sum_{n=n_0}^{\infty} f_n(x) \\ &\leq \underbrace{\sum_{n=1}^{n_0-1} f_n(x)}_{=: g(x)} + \sum_{n=n_0}^{\infty} \frac{\delta}{1+n^2\delta^2} = g(x) + \frac{1}{\delta} \sum_{n=n_0}^{\infty} \frac{1}{n^2} = g(x) + \frac{\text{const}}{\delta} \end{aligned}$$

$\left[\sum_{n=n_0}^{\infty} f_n(x) \text{ konverguje} \right]$
 $\left[\sum_{n=n_0}^{\infty} f_n(x) \text{ stejnoměrně na } (-\infty, -\delta) \cup (-\delta, +\infty) \forall \delta > 0. \right]$

- Škale není, kde $\sum f_n(x)$ konverguje stejnoměrně v $\mathbb{R}$. Stejně $(-\delta, +\infty)$.

Azi ne, zkusme tedy ověřit platnost NEGACE B-C podmínky stejnoměrné konvergence řad. Chceme ukázat:

$$\left[\exists \varepsilon_0 > 0 \forall n \in \mathbb{N} \exists n_0 \geq n \exists p \in \mathbb{N} \exists x_m \text{ tak, že } \left| \sum_{n=n_0+p}^{n_0+p} f_n(x_m) \right| > \varepsilon_0 \right]$$

Hledáme ε_0 . Počítáme s $p = n_0$

$$\sum_{n=2n_0}^{2n_0} f_n(x) = \sum_{n=n_0+1}^{2n_0} \frac{x}{1+n^2x^2} \geq \frac{n_0x}{1+(2n_0)^2x^2} = g(x) \geq g(x_{\min})$$

$$g'(x) = \frac{n_0(1+(2n_0)^2x^2) - (2n_0)^2n_0x^2}{(1+(2n_0)^2x^2)^2} = \frac{n_0(1-(2n_0)^2x^2)}{(1+(2n_0)^2x^2)^2}$$

$$x_{\min} = \frac{1}{2n_0} \Rightarrow g(x_{\min}) = \frac{1}{2 \cdot 2} = \frac{1}{4}$$

Tedy $\boxed{\varepsilon_0 = \frac{1}{8}}$, pro $\forall n \in \mathbb{N}$ vezmeme $n_0 = n$ a $p = 2n_0$ a $x_n = \frac{1}{2n_0}$ a dostaneme negaci B-C

podmínky.

Tedy $\sum_{n=1}^{\infty} f_n(x)$ nekonverguje stejnoměrně.

Různé typy konvergence po posloupnosti funkcí $\{f_n\}_{n=1}^{\infty} : I \rightarrow \mathbb{R}$

- $f_n \rightarrow f$ v I bodová konvergence
- $f_n \rightarrow f$ skoro všude v I bodová konvergence a.s.
na množině malé míry
(bude zdefinováno
v další kapitole)
- $f_n \Rightarrow f$ v I stejněměrná konvergence
- $\|f_n - f\|_X \rightarrow 0$ kde $(X, \|\cdot\|_X)$ je normovaný prostor funkcí
konvergence v normě

Speciálně:

$$\triangleright (X, \|\cdot\|_X) = (C(I), \|f\|_{\infty} := \sup_{x \in I} |f(x)|)$$

$$f_n \rightarrow f \text{ v } C(I) \Leftrightarrow \|f_n - f\|_{\infty} \rightarrow 0 \text{ po } n \rightarrow \infty$$

$$\Leftrightarrow \sup_{x \in I} |f_n(x) - f(x)| \rightarrow 0 \text{ po } n \rightarrow \infty$$

$$\Leftrightarrow f_n \Rightarrow f \text{ v } I$$

věta 10.1

ZÁVĚR: Na prostoru $C(I)$ opatřeného supremovou normou je konvergence v normě ekvivalentní stejněměrné konvergenci

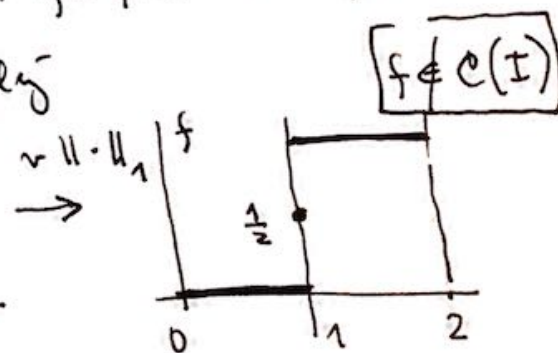
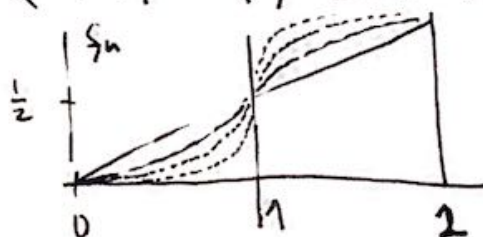
Nanov, dle Věty 10.3 je $(C(I), \|\cdot\|_{\infty})$ úplný

$$\triangleright (X, \|\cdot\|_X) = (C(I), \|f\|_1 := \int_I |f(x)| dx)$$

Nyní: $f_n \rightarrow f$ v $C(I) \Leftrightarrow \|f_n - f\|_1 \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0$ po $n \rightarrow \infty$

$$\Leftrightarrow \int_I |f_n(x) - f(x)| dx \rightarrow 0 \text{ po } n \rightarrow \infty$$

Problem: a) $(C(I), \|\cdot\|_1)$ není úplný

b) integrační normy jsou užitečné (vít úlohy variace počtu)

Otázka: lze zavést prostory funkcí, které budou úplně vřetědny k integrační normě $\|\cdot\|_1$, či obecněji $\|\cdot\|_p$, $1 \leq p < +\infty$?

$$\text{zde } \|f\|_p := \left(\int_I |f(x)|^p dx \right)^{1/p}$$

Odpověď: Ano. Lebesgueovy prostory $L^p(I)$, kde ale $\int_I |f(x)|^p$ je Lebesgueův integrál.

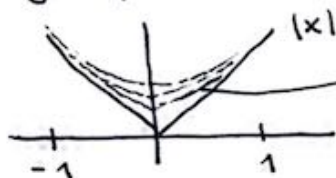
► $(X, \|\cdot\|_X) = (C^1(I), \|f\|_\infty)$ není úplný

(i) $f_n(x) = \frac{\sin nx}{\sqrt{n}} \Rightarrow 0$ tm. $\left\| \frac{\sin nx}{\sqrt{n}} \right\|_\infty \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0$

ale $f'_n(x) = \sqrt{n} \cos nx$ nerovnoměrně ani bodově

Tedy f_n nerovnoměrně k C^1 -fci

(ii)

$$f_n \in C^1(-1,1); \|f_n - |x|\|_\infty \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0$$

$$f_n \Rightarrow |Id| \text{ v } (-1,1)$$

ale $f(x) = |x| \notin C^1((-1,1))$.

► $(X, \|\cdot\|_X) = (C^1(I), \|f\|_{C^1(I)} := \|f\|_\infty + \|f'\|_\infty)$ je úplný

KOMPACTNÍ MNOŽINY V $C(K)$, $K \subset \mathbb{R}^d$ kompaktní

Víme

a) $K \subset \mathbb{R}^d$ kompaktní $\Leftrightarrow K$ je omezené a uzavřenéb) $(X, \|\cdot\|)$ BanachůvHeine-Borelovská
věta $\overline{B_1(0)}^{\|\cdot\|_X}$ je kompaktní $\Leftrightarrow \dim X < +\infty$ Speciálně: Jednotková koule v ℓ_2 není kompaktní:nebo je posloupnost $\{x_n\}_{n=1}^\infty \subset \ell_2$, kde

$$x_n = (0, \dots, \underset{\substack{\uparrow \\ n\text{-tí místo}}}{1}, 0, \dots)$$

vybrat konvergentní, neboť $\forall n_1, n_2 \in \mathbb{N}, n_1 \neq n_2$

$$\|x_{n_1} - x_{n_2}\|_{\ell_2} = \sqrt{2}$$

c) $C(K)$... prostor spojitých funkcí na K ↓ obsahuje $C^\infty(K)$... prostor funkcí, které mají spojitě
derivace libovolného řádu

↓ obsahuje polynomy všech řádů

$$1, x, x^2, \dots, x^2, \dots \quad (\text{když } K \subset \mathbb{R})$$

$$\Rightarrow \boxed{\dim C(K) = +\infty}$$

Otázka: Jaké jsou kompaktní množiny v $C(K)$?

Odpověď: Arzelà-Ascoliho věta.

Věta 10.10 Arzela-Ascoli auel' evkleniu kompaktnosti v $C(K)$

Podí $K \subset \mathbb{R}^d$ kompaktní. Pak platí:

$$\boxed{A \subset C(K)^m = \underbrace{C(K) \times \dots \times C(K)}_{m\text{-krát}} \Leftrightarrow \begin{array}{l} \text{je} \\ \text{kompatní} \end{array}}$$

$$\bullet \exists K > 0 \sup_{f \in A} \sup_{x \in K} |f(x)| \leq L$$

stejná omezení
[omezení A]

$$\bullet \sup_{f \in A} |f(x+h) - f(x)| \xrightarrow[h \rightarrow 0]{\substack{\text{pro } |h| \rightarrow 0 \\ \text{v } \mathbb{R}^d}} 0$$

Formulace pro posloupnosti: Necht $\{f_n\}_{n=1}^{\infty} \subset C([a,b])$ splňuje

(P1) $\{f_n\}_{n=1}^{\infty}$ jsou stejně omezení $\exists K > 0 \forall n \in \mathbb{N} \forall x \in [a,b] |f_n(x)| \leq K$

(P2) $\{f_n\}_{n=1}^{\infty}$ jsou stejně stejnoměrně spojité tzn.

$$\forall \varepsilon > 0 \exists \delta > 0 \forall n \in \mathbb{N} \forall x', x'' \in [a,b] |f_n(x') - f_n(x'')| < \varepsilon.$$

Pak $\exists \{f_{n_k}\}_{k=1}^{\infty} \subset \{f_n\}$, která konverguje v $C([a,b])$.

(Dě) Uvaž racionalní čísla v (a,b) . Víme, u každé spočetné množiny. Seřadíme je do posloupnosti $\{x_k\}_{k=1}^{\infty}$. Nyní konstruujeme:

• $\{f_n(x_1)\}_{n=1}^{\infty}$ je omezená, existuje $\{f_{1,n}(x_1)\}_{n=1}^{\infty}$ která konverguje

• $\{f_{1,n}(x_2)\}_{n=1}^{\infty}$ —||— , —||— $\{f_{2,n}(x_2)\}_{n=1}^{\infty}$ —||—

⋮

⋮

⋮

Uvažme posloupnost $\{f_{n,m}\}_{n=1}^{\infty}$ (Cantorova diagonalizace)

Pak $\lim_{n \rightarrow \infty} f_{n,m}(x_k)$ existuje pro $\forall k \in \mathbb{N}$.

Zbývá ukázat, že $f_{n,m}$ je Cauchyovská v supremu normě, tzn. splňuje B-C podmínku stejnoměrné konvergence.

Zvolme $\varepsilon > 0$. K němu najdeme $\delta > 0$ z podmínky (P2)

Pak najdeme l racionalních čísel $y_i, i=1, \dots, l$, tak, u

$$[a,b] \subset \bigcup_{i=1}^l (y_i - \delta, y_i + \delta).$$

Nyní pro každé $t \in [a, b]$ existují y_j : $|t - y_j| < \delta$.

Maže

$$|f_{m,m}(t) - f_{m,m}(t)| \leq |f_{m,m}(t) - f_{m,m}(y_j)| + |f_{m,m}(y_j) - f_{m,m}(y_j)|$$

$$+ |f_{m,m}(y_j) - f_{m,m}(t)|$$

$\leq 2\varepsilon$ ne slegně slegně
spojitě vit (P2).

ne udělat menší
než ε
 $\forall m, n \geq N = \max \{N_1, \dots, N_\ell\}$
(jiné hodnoty y_j)

Kapitola Až konečně Dirichletova věta (postupující podmínka slegně slegně konvergence).

Věta 10.11. (Dirichlet)

- $f_m, f \in C([a, b])$
- $f_m \rightarrow f$ v $[a, b]$
- $f \leq \dots \leq f_{m+1} \leq f_m \leq \dots \leq f_n$ v $[a, b]$

$\Rightarrow f_m \rightarrow f$ v $[a, b]$.

STEJNĚ
MONOTONIE

(Dě) Uvažování $\psi_m: f_m - f$ a následně přetváření $f = \psi_m$,
ne uvažovat, bez užití na obecnosti, situaci $f_m \geq 0$ a $0 \leq f_{m+1} \leq f_m$ $\forall n$
Sporem, když $f_m \not\equiv 0$ na $[a, b]$ tak nerovinně indexu (n) tak, že
 $\sup_{x \in [a, b]} f_m(x) \geq \varepsilon_0$ existuje $\varepsilon_0 > 0$ Opět uvažujeme jen
tato m a f_m .

Protože $f_m \in C([a, b])$, $\exists x_m \in [a, b]$ $f_m(x_m) \geq \varepsilon_0$.

Alé $\{x_m\}_{m=1}^\infty$ je omezená $\Rightarrow \exists \{x_{m_k}\}$ a $x_0 \in [a, b]$: $x_{m_k} \rightarrow x_0$

Opět přetváření a uvažujeme $f_m(x_{m_k}) \geq \varepsilon_0$ a $x_{m_k} \rightarrow x_0$.

Paž

$$0 < \varepsilon_0 \leq f_m(x_{m_k}) \leq f_m(x_{m_k}) - f_m(x_0) + f_m(x_0)$$

$$\leq |f_m(x_{m_k}) - f_m(x_0)| + |f_m(x_0)|$$

$$< \frac{\varepsilon_0}{3} \quad \text{Alé spojitě již zafixované } f_m \text{ a } x_{m_k} \rightarrow x_0$$

$$< \frac{\varepsilon_0}{3} \quad \text{z bodové konvergence}$$

nm zafixuji tak, aby:

Tedy $\varepsilon_0 \leq \frac{2\varepsilon_0}{3} \Leftrightarrow 3 \leq 2$

